

Vad är forskning?

Varför forska?

Vetenskapens uppgift är att söka den sanna kunskapen om verkligheten

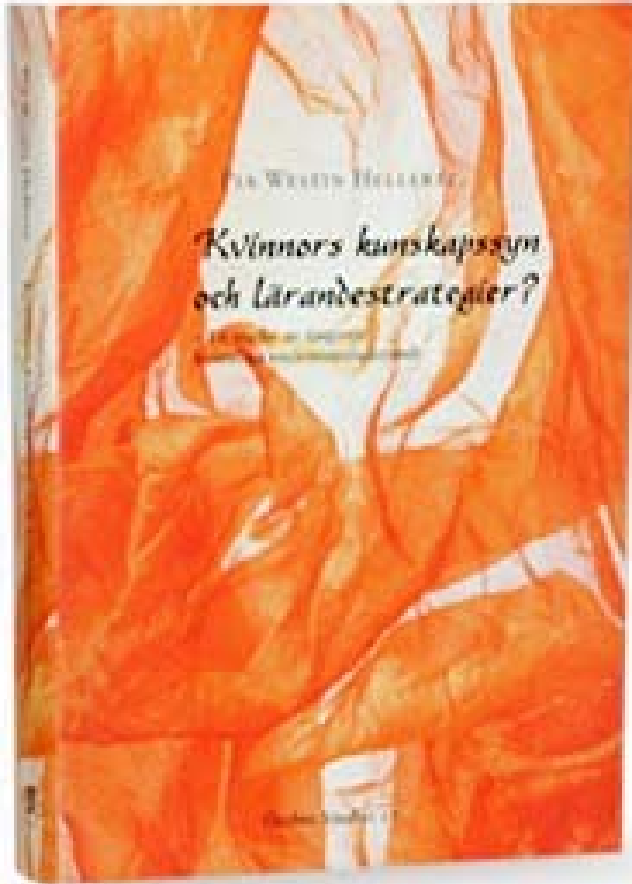
Det är vetenskapens uppgift att bestämma graden av felaktighet i ett påstående (Nietzsche (1844-1900)).

Materia rör sig efter bestämda matematiska lagar och att finna dessa lagar är vetenskapens största uppgift (Descartes).

Den andliga vetenskapens uppgift är att genom analyser påvisa grundförutsättningarna för livets existens. Sanningen är universell eller kosmisk (Martinus).

**Fyra sätt att se på
kunskapande och
vetenskapande**

Min
doktorsavhandling

*”Kvinnors
kunskapssyn
och
lärandestrategier”*

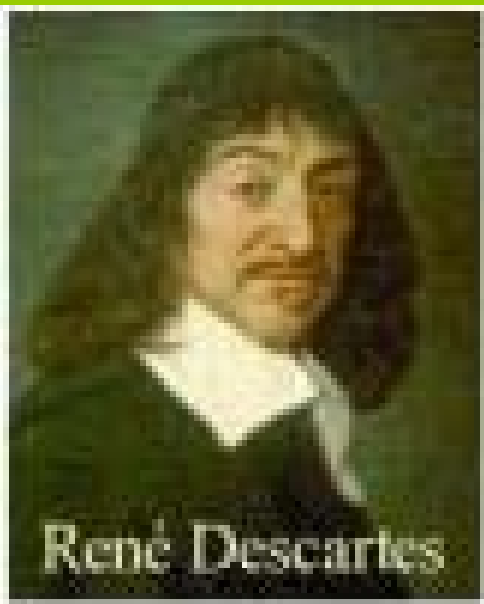
Dimensioner på kunskap

Kunskapens källa: Varifrån?

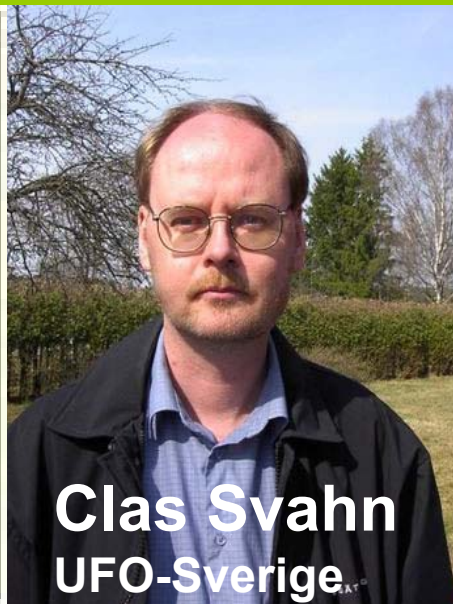
Kunskapsinriktning: Varför?

Kunskapsorientering: Närhet eller distans?

Kunskapsväg: Hur?

René Descartes

Clas Svahn
UFO-Sverige

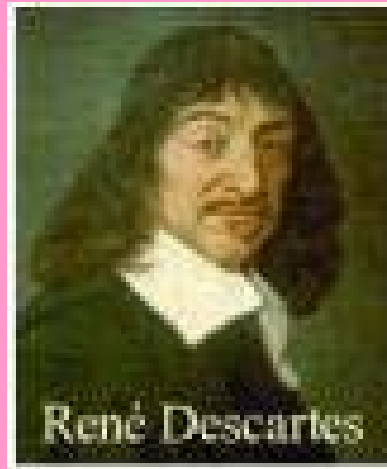
Okänd
schaman

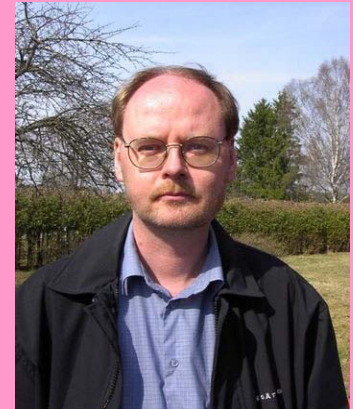
Martinus

Kunskapsväg

”Skeptikern”

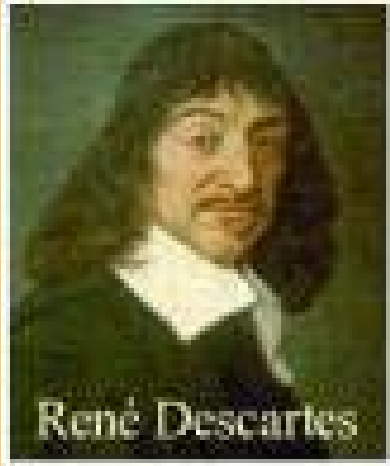
”Agnostikern”

”Antropologen”

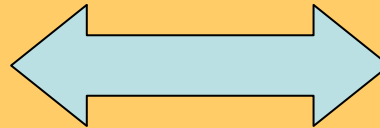

”Mystikern”

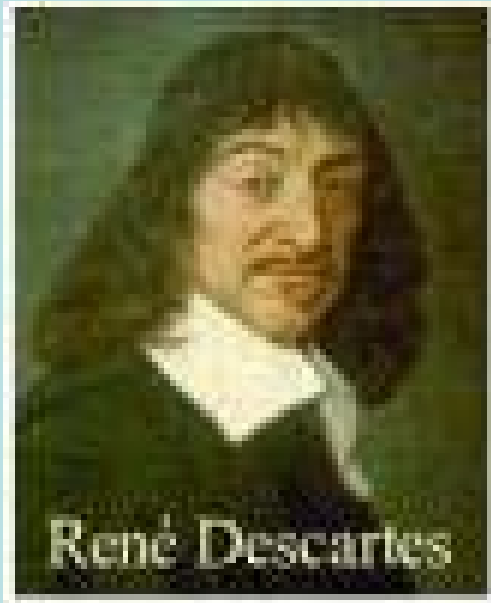
Kunskapsvägar

**Yttre
kunskapvägar**

**Inre
kunskapsvägar**

1596-1650

**Avhandling
Om Metoden (1637)**

Yttre kunskapsvägar

- Kritiskt tänkande
- Analys
- Studiet av materien
- Mäter och väger
- Kvantifierar

Descartes vetenskapliga metod

**Systematiskt sökande efter sann
kunskap om verkligheten**

**De bästa instrumenten var
mikroskopet, teleskopet,
termometern, barometern och
luftpumpen**

Den systematiska forskningsmetoden

- 1. Problemformulering, hypotes, frågeställningar**
- 2. Vad kan och vet vi redan? Forskningsöversikt**
- 3. Hur ska vi ta reda på det vi vill veta? Vetenskaplig metod.**
- 4. Redovisning av resultaten av undersökningen**
- 5. Analys och diskussion av resultaten**
- 6. Slutsatser, förslag på fortsatt forskning inom området samt**
- 7. Utvärdering av processen**

Sven Ove Hansson

professor i filosofi

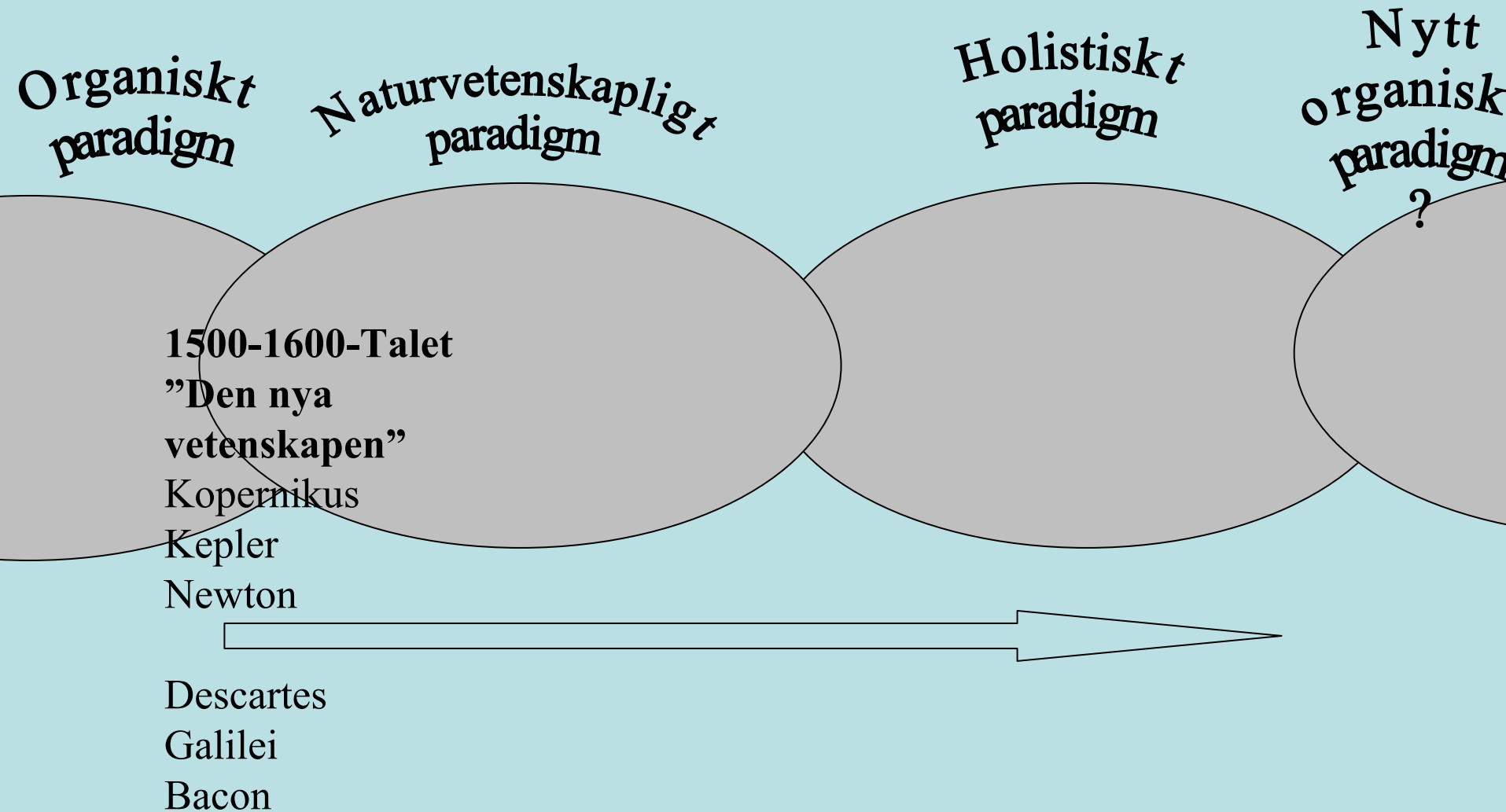

Skeptikern

”Skepticism”

Föreningen Vetenskap och Folkbildning har till uppgift att främja folkbildning om vetenskapens metoder och resultat. Särskilt tar föreningen som sin uppgift att i en fri opinionsbildning bekämpa de felaktiga föreställningar som förekommer i frågor som kan avgöras [vetenskapligt](#).

Paradigmskiften

Det naturvetenskapliga eller det mekanistiska paradigmet

Organiskt
paradigm

Naturvetenskapligt
paradigm

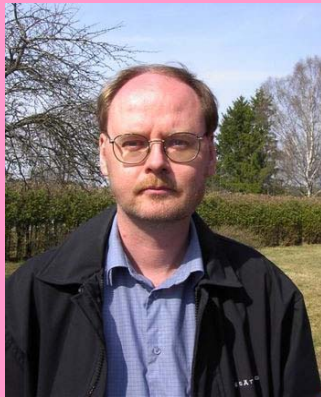
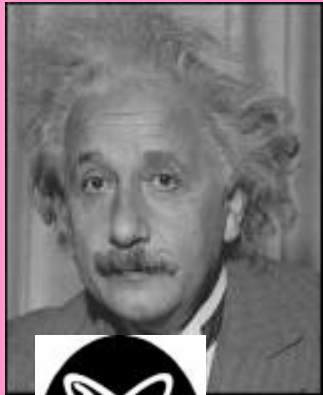
- "Den nya vetenskapen"
- Grunden för det "moderna projektet"
- "Gud är död" (Nietzsche)
- Människan är en biologisk maskin

"The Eye of Earth"

- Fragmentering
- Analys
- Stagnation, stillastående
- Mått- och viktfakta
- Undersöker materien
- Objektivitet
- Objektifiering av fenomen
- Linjärt tänkande
- Kunskap är sanning
- Vetenskap är sökande efter sanning
- Kvantitativ forskning (mäta, väga)
- Förklaringar

”Agnostikern”

Skeptisk och kritisk men öppen för en verklighet bortom materien

UFO-forskare

**Hypnos
& Mental
träning**

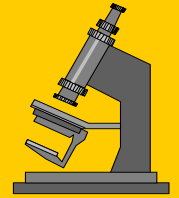
**Para-
psykologi**

**Nära-döden-
upplevelser**

Att studera "The Great Chain of Being"

E F Schumacher, Martinus och R M Bucke

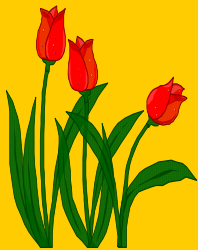
??? = M + X + Y + Z + Kosmiskt medvetande?

Människan = M + X + Y + Självmedvetande (Z)

Djur = M + X + Medvetande (Y)

Växter = M + Liv (X)

Mineral = Materia (M)

Distansorienterat förhållningssätt

"Jag tar aldrig något som någon säger för sant. Jag har alltid en tendens att alltid se motsatsen i allting som någon säger. Jag brukar försöka se motsatsen i det som människor säger, försöker argumentera utifrån motsatta synpunkter, försöker tänka utifrån undantag eller utifrån en helt annan logisk tanketråd än den som talar."

Relationsorienterat förhållningssätt

“När jag tänker annorlunda än en annan person brukar jag försöka se det ur den andres perspektiv. Jag brukar försöka se hur hon/han kan se det på det sätt hon/han gör, varför hon/han tror att det är rätt, varför det verkar vettigt för henne/honom”

Forskaren som...

Observatör?

Aktör?

”Antropologen”

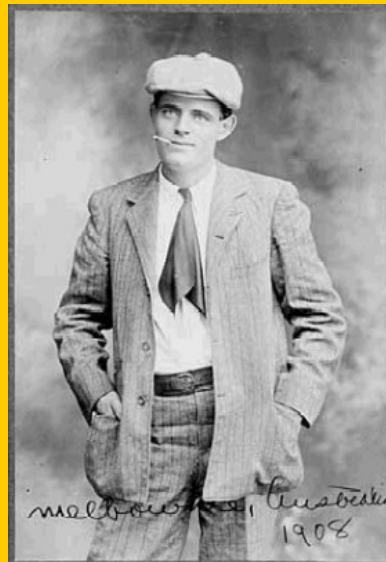
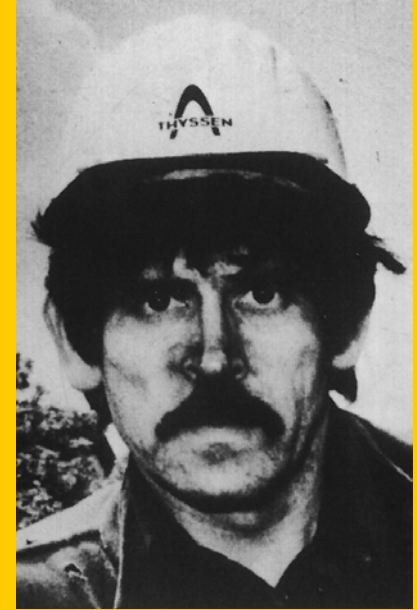
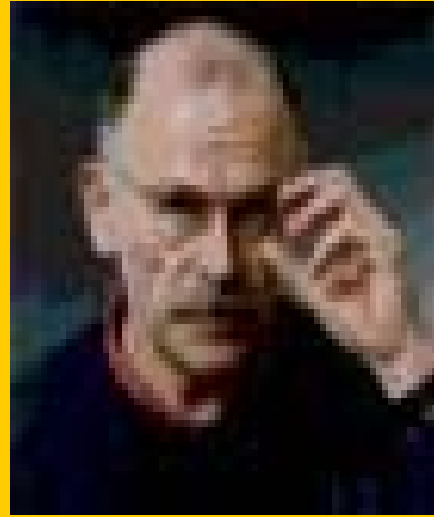
Shamanen

- Carlos Castaneda
- Michael Harner

- Deltagande observationer
- Aktörsforskning
- Socialantropologer

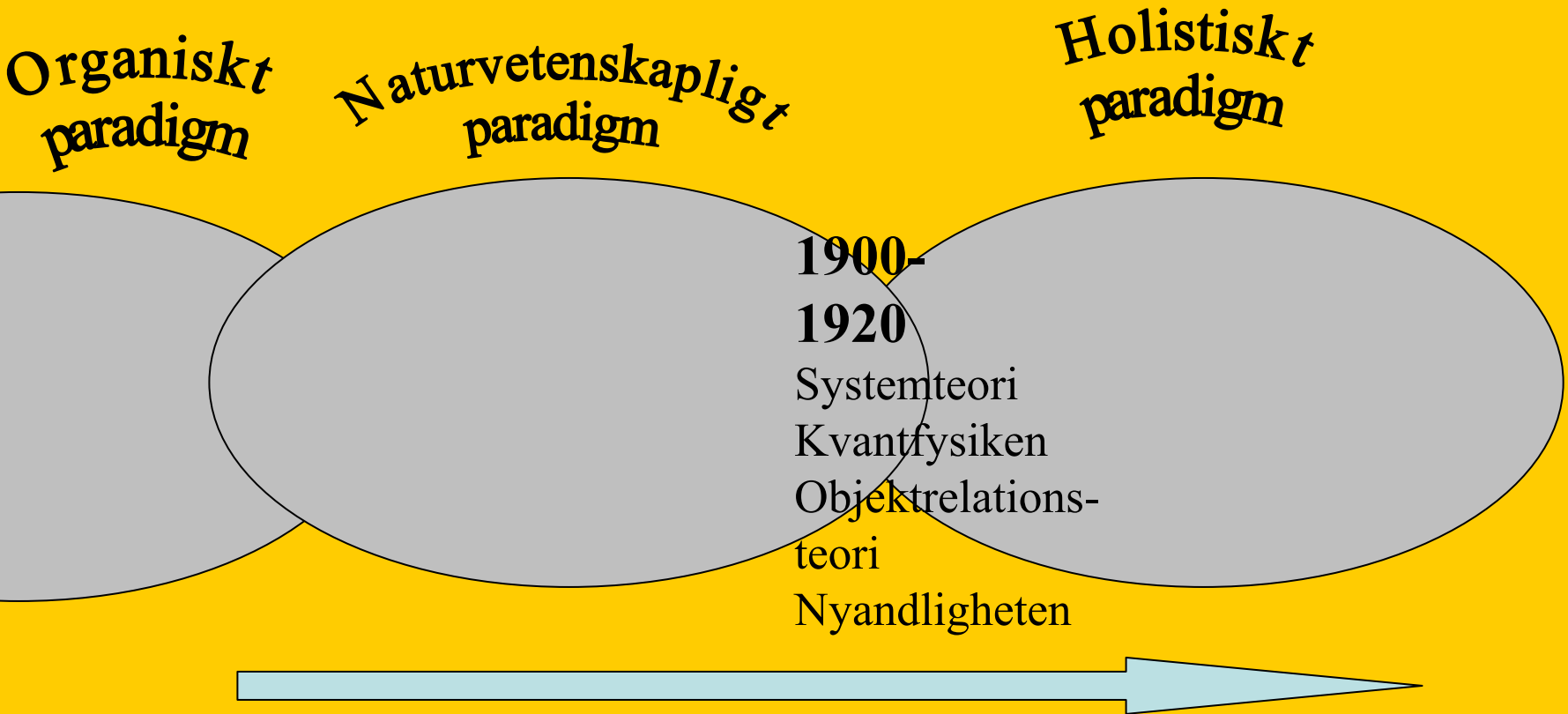
”Att gå i den andres mockasiner”

**Günther
Wallraff
1942-**

**Jack London
1876-1916**

Det pågående paradigmskiftet

Det holistiska paradigmet

**Organiskt
paradigm**

**Naturvetenskapligt
paradigm**

**Holistiskt
paradigm**

- Fragmentering
- Analys
- Stagnation, stillastående
- Mått- och viktfakta
- Undersöker materien
- Objektivitet
- Objektifiering av fenomen
- Linjärt tänkande
- Kunskap är sanning
- Vetenskap är sökande efter sanning
- Kvantitativ forskning (mäta, väga)
- Förklaringar

- Helheter/holism
- Syntes
- Rörelse
- Processer
- Relationer
- Subjektivitet
- Cirkulärt tänkande
- Kunskap är sociala konstruktioner
- Vetenskap är att studera sociala konstruktioner och deras uppkomst
- Kvalitativ forskning
- Förståelse, tolkning - hermeneutik

The Eye of Earth

The Eye of Mind

”Mystikern”

Inre kunskapsvägar

- Intuitionen
- Mediation

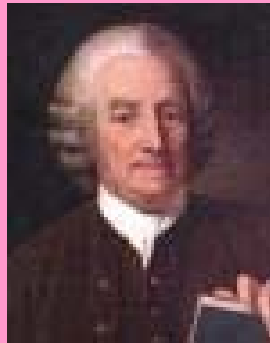

Martinus

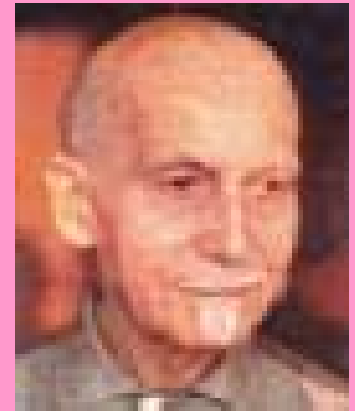
Dansk filosof och mystiker
1890-1981

**Rudolf
Steiner**
1861-1925

**Emanuel
Swedenborg**
1688-1772

Paul Brunton
1898-1981

Det nya organiska paradigmet?

Organiskt
paradigm

Naturvetenskapligt
paradigm

Holistiskt
paradigm

Nytt
organiskt
paradigm?

- Fragmentering
- Analys
- Stagnation, stillastående
- Mått och vikt
- Objektivitet
- Linjärt tänkande
- Kunskap är sanning
- Kvantitativ forskning

The Eye of Earth

- Helheter/holism
- Syntes
- Rörelse
- Processer
- Relationer
- Subjektivitet
- Cirkulärt tänkande
- Kunskap är sociala konstruktioner
- Vetenskap är att studera sociala konstruktioner och deras uppkomst
- Kvalitativ forskning
- Förståelse, tolkning - hermeneutik

The Eye of Mind

Andlig
veten-
skap?

The Eye
of Spirit

- Ny Gudsbild?
- Ny jag-bild?
- Ny världsbild?

- Gaiteorin

Sädescirklar

Korncirklar

Piktogram

26 8:14 AM

Kunskapsväg?

Skeptikern?

Agnostikern?

Antropologen?

Mystikern?

Perspektiv saknas

Vit, medelklass, västeuropeisk

MAN

styr forskningen

- Kvinnors
- Svartas, gulas, rödas
- Barns, gamlas
- Funktionshindrades
- Utsattas, fattigas, utstöttas
- Övrigas

Kvinnan som forskare – bortglömd, gömd

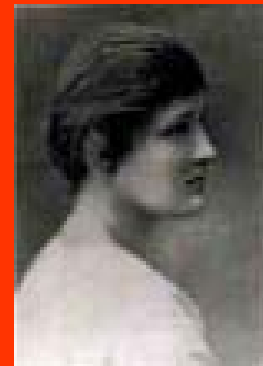
**Emilie du
Châtelet
naturvetare
1706-1749
Voltaires
samarbets-
parter**

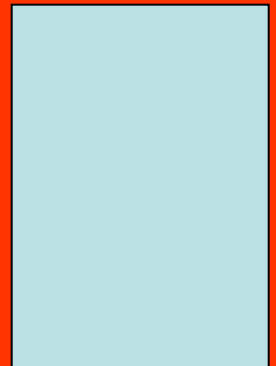
**Lise
Meitner
fysiker
1878-1968
Otto Hahns
samarbets-
partner**

**Marie
Curie
1867-1934
Fysik &
Matematik
Upptäckte
radium**

**Cecilia
Payne
1900-1980
Astronom &
Astrofysiker**

**Övriga
bort-
glömda
forskare**

**Vad är forskning
- egentligen?**